

Ба 15 412

Пролетарыі ўсіх краўў, злучайцеся

ІНСТЫТУТ БЕЛАРУСКАЙ КУЛЬТУРЫ

СПРАВАЗДАЧА

Навуковага Таварыства па вывучэньню Беларусі пры Беларускай Дзяржаўнай Акадэміі Сельскае Гаспадаркі ў Горках Інстытуту Беларускай Культуры (ад 9-га сакавіка 1926 году да 15-га сакавіка 1927 году)

Асобны адбітак з II-га тому „працы Навуковага Т-ва па вывучэньню Беларусі пры Беларускай Дзяржаўнай Акадэміі Сельскае Гаспадаркі“

Горкі БССР
Друкарня Акадэміі

1 9 2 7

Ба 15 412
Мінск 1953 г.

25. 04. 2009

СПРАВАЗДАЧА

Навуковага Таварыства па вывучэнню Беларусі пры Беларускай Дзяржаўнай Акадэміі Сельскае Гаспадаркі у Горках Інстытуту Беларускай Культуры (ад 9-га сакавіка 1926 года да 15-га сакавіка 1927 года).

За другі год існавання Навуковага Таварыства па вывучэнню Беларусі праца яго значна пашырылася дзякуючы вялікай дапамозе Т-ва з боку Інстытута Беларускай Культуры, сэкцыяй якога зьяўляецца Т-ва, і тэй энэргіі якую праявілі у гэтай працы згуртавання у Т-ва навуковыя сілы. За гэты год значна пашырылася, як навукова-дасьледчая праца, так і тэрміналёгічная, выдавецкая і краязнаўчая. Дапамога Інбелкульта, не толькі матар'яльная але й кіраўнічая, дала магчымасьць Т-ву выйсьці з арганізацыйных пытанняў і звярнуць значную увагу на сваю асноўную мэту—вывучэньне Беларусі, для пабудовы у ёй сацыялістычнай гаспадаркі. У такой малавывучанай краіне, як Беларусь, ахапіць зразу ўсе бакі для плянавага вывучэньня краю не магчыма, таму можна і заўважыць у працы Т-ва некаторыя хібы у гэтым напрамку, але ж далей праца будзе напраўляцца так, як гэтага патрабуе жыцьцё. Жаданьне працаўнікоў Т-ва працаваць па вывучэнню Беларусі і неадкладная патрэба к таму ствараць шпаркасьць у разьвіцьці працы Т-ва.

У склад Т-ва летась уваходзіла 85 членаў, цяпер лік членаў пашырыўся да 115 ч. У працягу году выключана з членаў Т-ва 8 чалавек, як выехаўшых з Акадэміі, дзякуючы неспрыяючых умоў для іх працы. Гэтыя члены не маюць ніякой сувязі з Н. Т-ам. Частка членаў, выехаўшых па гэтых-жа матывах, трымае сувязь з Таварыствам у сваёй працы і далей лічацца членамі Т-ва. Адзін член Т-ва выключан згодна пастанова прэзыдыуму Інбелкульта ад 23 сьнежня 1926 году.

Членамі Т-ва зьяўляюцца 25 прафэсараў, 17 дацэнтаў, 32 асыстэнты, 18 навуковых супрацоўнікаў, 2—сяляніна дасьледчыкі і 21 іншых. З іх ня жывуць у Горках 12 асоб.

Членаў Інбелкульта, якія жывуць і працуюць у Горках—22 чалавекі.

Па сэкцыях члены Т-ва разьмяркоўваюцца так: агранамічная—42, прыродазнаўчая—27, лясная 17, земляўпарадкаваньня і мэліарацыі—15; іншыя 14 членаў Т-ва працуюць у тэрміналёгічнай і інш. камісіях.

Праца Т-ва выконвалася на агульных сходах, у Кіраўніцтве Т-ва, у ўпамянёных сэкцыях і камісіях: тэрміналёгічнай, навукова-дасьледчай і рэдакцыйнай.

Працу Т-ва можна раздзяліць на такія часткі: навукова-дасьледчая, краязнаўчая, тэрміналёгічная, выдавецкая і арганізацыйная.

I. Навукова-дасьледчая праца.

Навукова-Дасьледчая праца Т-ва вялася у напрамку заслухоўваньня

дакладаў аб раней праведзеных досьледах і ў выкананьні новых досьледаў. Заслухоўваліся даклады, як на агульных сходах, так і на сэкцыях. Распрацоўка новых тэм згодна дасьледчага пляну Т-ва вядзецца членамі яго пасья разгляду гэтых тэм у сэкцыях, у Навукова-Дасьледчай Камісіі і канчатковага зацьвярджэньня Кіраўніцтвам Навуковага Т-ва і Ёнбелкультам.

У гэтым годзе, дзякуючы водпуску Ёнбелкультам сродкаў на навуковую працу Т-ва, распрацоўваюцца наступныя тэмы: 1) К. М. Корацкаў: „Вывучэньне грунтовых вод Горацкага раёну“, 2) праф. Ё. Г. Васількоў і З. М. Дзянісаў: „Дасьледаваньне луговых згуртаваньняў на р. Случы і Бярозе“, 3) праф. Ё. Г. Васількоў і З. М. Дзянісаў: „Дасьледваньне засьметчанасьці культур і глеб Аршанскай акругі“, 4) праф. С. В. Скандракоў: „Вывучэньне засьметчанасьці сялянскіх палеткаў“, 5) А. Ц. Савельяў: „Вывучэньне насеньня на Калініншчыне“, 6) праф. К. Г. Рэнард і Г. Р. Рэго: „Вывучэньне экспартнай канюшыны“, 7) праф. К. Г. Рэнард і Г. Р. Рэго: „Дробна-расавае вывучэньне аўсоў і ячменяў“, 8) праф. М. Ё. Бурштэйн: „Дасьледваньне раёну распаўсюджаньня Слудзка Бэры“, 9) праф. М. Ё. Бурштэйн і Р. С. Гуржы: „Дасьледваньне садовае гаспадаркі селяніна дасьледчыка Алеся Сіцько на Мазыршчыне“, 10) праф. Н. Н. Пелехаў: „Сялянская каныводзтва БССР з 1888 па 1912 гг.“ 11) С. Ё. Журык: „Вывучэньне макухі БССР“, 12) Т. Т. Тавілдарава: „Праверка формулы Флейшмана для малака беларускіх кароў“. 13) М. З. Лайкоў: „Вывучэньне ўплыву агрыкультурнай дзейнасьці Горацкага С-Г. Ёнстытуту і Беларускай С-Г. Акадэміі на насельніцтва БССР“, 14) Ё. М. Серада: „Вывучэньне дыстаматозу на Беларусі“, 15) О. К. Кедрэў-Зіхман: „Вывучэньне беларускіх фасфарытаў і торфу, як угнаеньня“. Паднята пытаньне праф. А. В. Ключаровым аб вывучэньні „рН“ у глебах Беларусі. Членамі Т-ва распрацоўваецца шэраг тэм, на якія ня трэба апэрацыйных выдаткаў. Так, напрыклад Паўлаў Ф. А. распрацоўвае „Роля навучальных с.-г. фэрм Вузаў і Тэхнікумаў“. Р. Ё. Пратасеня—„Глебы хутара Фатынь Язэпа Мароза“, пад кіраўніцтвам праф. Мельніка С. П. Маладымі навуковымі працаўнікамі вядзецца досьлед: „Вывучэньне дрэвесных расьлін на Беларусі“ і г. д. Члены Т-ва удзельнічаюць у досьледах, арганізаваных Ёнбелкультам па вывучэньню глебы, геалёгіі Беларусі, тэхнікі сялянскай гаспадаркі, земляўпарадкаваньне на Беларусі і інш.

За мінулы год на агульным сходзе Т-ва заслухан шэраг наступных дакладаў: 1) А. Ц. Савельяў: „Вапна і матылёвыя расьліны на глебах Горацкага раёну“, 2) Г. Ё. Гарэцкі: „Нацыянальны прыбытак Беларусі“, 3) праф. С. П. Мельнік: „Лесаводна-фэналёгічныя назіраньні“, 4) Ю. Грашавы: „Унівэрсальны тэрма-гідрастат для вэгэтацыйных досьледаў з жывымі аб'ектамі“, 5) праф. Я. М. Афанасьеў: „Першая глебаведная карта Беларусі“, 6) праф. П. Ф. Салаўеў і А. В. Ёваноў: „З Горак Беларускіх да Вялікага Акіяну“ (фаўністычныя нагляданьні), 7) праф. Ё. Г. Васількоў: „З Горак Беларускіх да Вялікага Акіяну“ (флорыстычныя нагляданьні), 8) П. С. Бойка: „Умовы жыцьця і гаспадарчай дзейнасьці перасяленцаў на Далёкім Усходзе“, 9) Ракаў: „Мэтодзіка рацыяналізатарскага досьледу устаноў і прадпрыёмстваў“, 10) праф. А. Ё. Кайгародаў: „Беларусь, як кліматычная правінцыя ў сыстэме клімату Эўрапейскага сухазем'я“ 11) праф. А. Ё. Кайгародаў: „Галоўныя рысы клімату Беларусі, як кліматычнай правінцыі“,

12) праф. А. В. Ключароў: „Новы мэтад арганічнага дасьледваньня і вызначэньне рэакцыі срэды і яе значэньне для сельскай гаспадаркі“, 13) праф. О. К. Кедраў-Зіхман: „Беларускія фасфарыты паводле даных вэгэцыйных досьледаў з пшаніцаю“ (праца сумесная з Лявіцкім А.Ю.), 14) праф. Ф. В. Люнгэрсгаўзэн: „Дэпытаньня аб пастаноўцы курсу беларусазнаўства у ВНУ БССР“ (апошні быў заслухан на пасяджэньні Кіраўніцтва Т-ва), 15) праф. Я. Н. Афанасьеў і праф. О. К. Кедраў-Зіхман: „Аб 5-ым Усесаюзным з'езду глебаведаў у лютым 1926 г. у Маскве“.

Цэлы шэраг дакладаў заслухан на сходах сэкцыі.

Прыродазнаўчая сэкцыя.

На сэкцыі заслуханы такія даклады: 1) праф. І. Г. Васількоў: „Аб гэрбарным матар'яле беларускіх расьлін“, 2) М. М. Ганчарык: „Беларускія назовы расьлін“, 3) Н. К. Навіцкая: „Аб навуковай камандзіроўцы па біалёгічных станцыях“, 4) праф. Армфельд: „Паўтарэньне досьледу Майкельсона (прынцып адноснасьці) на узвышшы Казбэк“, 5) праф. Армфельд: „Упрощанае паўтарэньне досьледу Майкельсона на узвышшы Казбэк“, 6) праф. І. І. Красікаў: „Насычаньня расчыны соляў, як расчынікі“, 7) К. М. Кораткаў: „Выход прадуктаў сухой перагонкі торфу Чапелінскага балота Горацкага раёну“, 8) праф. О. К. Кедраў-Зіхман: „Некаторыя даныя аб уземадзейнасьці фасфарытаў з падзолавай глебай (на аб'яднаным сходзе з аграімічнай сэкцыяй; праца сумесная з О. Э. Кедровай-Зіхман, 9) праф. П. Ф. Салаўёў: „Навукова-музэйная праца катэдры заалёгіі“ 10) Сьвірскі: „Нагляданьні над галубамі“, 11) праф. І. Г. Васількоў: „Дасьледчая і музэйная праца катэдры батанікі“.

Аграімічная сэкцыя.

На сэкцыі заслуханы наступныя даклады: 1) Г. Р. Рэго: „Мэтады лябараторнага дасьледваньня чыстагатунковасьці аўса і ячменю“, 2) праф. Н. Н. Пелехаў: „Аб навуковым архіве Акадэміі“, 3) праф. М. І. Бурштэйн: „Досьледы пладавода-арыгінатара Алеся Сіцько на Мазыршчыне“, 4) А. Ц. Савельеў: „Асаблівасьці некаторых культурных расьлін з сям'і бабовых (Leguminosae) у адносінах да воднага рэжыму“, 5) праф. Н. Н. Пелехаў: „Сялянскае каняводзтва б. Менскай, Віленскай, Віцебскай і Магілёўскай губэрняў за тэрмін з 1888 г. па 1912 год“, 6) праф. Н. Н. Пелехаў: „К гісторыі с-г. дасьледчай справы у б. Расіі“, 7) С. І. Журык: „Летняе ўтрыманьне мясцовых беларускіх кароў на сеяных травах“, 8) С. І. Журык: „Праэкт досьледу быдла на Беларусі“ (у с-г. сэкцыі ІБК), 9) Р. С. Гуржы: „Вынікі ад падрэзкі дзічак у гадавальніку Акадэміі у 1925 г.“, 10) Г. Р. Рэго: „Уплыў вэгэцыйных фактараў і агрыкультурных мерапрыемстваў на батанічны склад папуляцыі“, 11) праф. М. І. Бурштэйн: „Аб ўсесаюзнай канфэрэнцыі па садоўніцтву пры Інстытуце Прыкладной Батанікі і Новых Культур імя Леніна ў Ленінградзе 7—14 лютага 1927 г.“ 12) праф. К. Г. Рэнард: „Усесаюзны зьезд па дасьледчай справе у Ленінградзе 15—24 лютага 1927 г.“, 13) праф. К. Г. Рэнард: „Асаблівасьці півавараных ячменяў у зьвязку з агрыкультурнымі мерапрыемствамі“, 15) праф. С. В. Скандракоў: „Да пытаньня аб вывучэньні беларускае сялянскае шасьціпалёўкі“.

Лясная Сэкцыя.

На лясной сэкцыі былі заслуханы такія даклады: 1) праф. В. І. Пераход: „Праблемы арганізацыі лясных гаспадарак Беларусі“, 2) праф. У. В. Шкацеляў: „Падсочка хвой на Беларусі“, 3) Т. Н. Турыцын: „Да пытання аб змене расійскіх часовых масавых табліц пры ацэнцы лесасек у БССР табліцамі па банітэтах“, 4) Г. І. Несьцярчук: „Сымбіоз і яго значэнне у лясной гаспадарцы“, 5) М. М. Медзіш: „Аб неабходнасці досьледу над мікарызаю і сучасная пастаноўка гэтых досьледаў праф. Меліным“, 6) А. Л. Новікаў: „Тыпы насаджэнняў Беларусі“, 7) Гяоргіеўскі: „Расійскія падзваротнікі—Батумскі батанічны сад і Чаква“, 8) А. Л. Новікаў: „Тыпы дрэвастану Васілевіцкай лясной дачы; экскурсійная ураджанні па Кашалёўскай лясной дачы і Бранскаму Дасьледчаму лясніцтву“, 9) праф. С. П. Мельнік: „Сучасны стан Старога Парку пры Беларускай Дз. Акадэміі Сельскае Гаспадаркі“, 10) праф. В. І. Пераход: „Лясы мясцовага значэння“, 11) Ф. П. Майсеенка: „Кароткія звесткі аб лясах Гомельшчыны“ 12) праф. В. К. Захароў: „Прынцыпы складання сартамэнтных табліц для Беларусі“.

Сэкцыя земляўпарадкаваньня і мэліарацыі.

Сэкцыя арганізавана 5-га траўня 1926 г. На сходах сэкцыі заслуханы паступныя даклады: 1) праф. П. А. Хадаровіч: „Аб формулах дапусьцімых лінейных нявязак палігонаў“, 2) праф. У. І. Кіркор: „К пытанняю аб праэктваньні палос пры земляўпарадкаваньні“ (даклад на 2 агульных сходах сэкцыі), 3) праф. У. І. Кіркор: „Праэктваныя палос веярам“, 4) праф. П. А. Хадаровіч: „Уплыў сыстэматычных памылак лінейных мараньняў на зьмяшчэнне вяршынь палігону і уплыў разьмераў і форм палігону на нявязку ў пярымэтру, 5) праф. П. А. Хадаровіч: „Вызначэнне шыраты з нагляданьня хуткасьці зьмяшчэння сьвяціл па азімуту і зьнітнай адлегласьці“.

Усяго дакладаў за мінулы год, ня лічучы арганізацыйных, было заслухана 57.

Членамі Таварыства прагледжана складзеная ЁБК бібліяграфія па сельска-гаспадарчым галінам навук. Далей яна дапаўняецца пад наглядам Д. Р. Новікава.

II. Краязнаўчая праца.

У зьвязку з тым, што галоўнай мэтай Т-ва зьяўляецца вывучэньне Беларусі і што гэта лягчэй можа насоўвацца з дапамогай краязнаўчых арганізацый. Т-ва увесь час імкнулася мець цесную сувязь з гэтымі арганізацыямі. Па дакладу праф. М. І. Бурштэйна, Кіраўніцтва Навуковага Т-ва 10 траўня 1926 г. прыняла праэкт сувязі Навуковага Т-ва з краязнаўчымі, наступнага зьместу:

1. Скліканьне 1—2 разы у год урачыстага пасаджэньня Навуковага Т-ва з прадстаўнікамі ад краязнаўчых Т-в і другіх грамадзкіх устаноў.
2. Выезд членаў Т-ва пэрыядычна у акругі для інфармацыі аб дзейнасьці Н. Т-ва, для чытаньня навуковых дакладаў і для азнаямленьня з працай краязнаўчых арганізацый і прыняцьце ўдзелу ў іх зьездах.
3. Запрашэньне прадстаўнікоў цэнтральных устаноў, акруговых краязнаўчых Т-в, аграномаў і сялян-дасьледчыкаў для дакладаў і інфармацыі у Т-ве.
4. Прыцягненьне для працы ў Н. Т-ва акруговых і раённых працаўнікоў краязнаўства і сялян-дасьледчыкаў.

5. Перыядычная інфармацыя праз прэсу шырокія колы жыхарства аб дзейнасці Навуковага Таварыства.

Гэты праэкт быў ухвалены ЦБК і прэзідыумам Інбелкульты і па меры матэрыяльнай магчымасці праводзіўся у жыццё.

Так, праф. Ф. В. Лянгэрсаўзэн, І. М. Серада і праф. П. Ф. Салаўёў прымалі удзел у 2-й Аршанскай акруговай краязнаўчай канфэрэнцыі, дзе рабілі даклады аб дзейнасці Н. Т-ва.

Праф. Ф. Н. Лянгэрсаўзэн выязджаў у Магілёў для сувязі з Акруговым Таварыствам Краязнаўства. Там была прачытана лекцыя на тэму „Геалёгічны нарыс Беларусі“.

22 лістапада 1926 г. праф. Ф. В. Лянгэрсаўзэн прымаў удзел у Віцебскай акруговай канфэрэнцыі краязнаўства, дзе зрабіў даклады: 1) аб працы Навуковага Т-ва і сувязі яго з Віцебскім Акруговым Т-вам Краязнаўства і 2) Аб геалёгічных досьледах Віцебшчыны ў 1926 г. Па даручэнню Віцебскага Акруговага Т-ва Краязнаўства Праф. Ф. В. Лянгэрсаўзэн прачытаў публічную лекцыю ў г. Віцебску на тэму „Геалёгічная пабудова БССР“.

12 сьнежня 1926 г. праф. Лянгэрсаўзэн прымаў удзел у Аршанскай акруговай канфэрэнцыі краязнаўства.

На Горацкай раённай канфэрэнцыі краязнаўства Праф. Лянгэрсаўзэн прачытаў даклады: „Аб пастаноўцы краязнаўчай школьнай работы“, „Геалёгічная пабудова Горацкага раёну“, „Аб пастаноўцы геалёгічных школьных экскурсій“.

Праф. Лянгэрсаўзэн у часы летніх досьледаў прачытан шэраг дакладаў па пытанню краязнаўства ў Сенно, Віцебску і інш.

На 2-ім краязнаўчым беларускім зьездзе прымалі ўдзел сакратар С. І. Журык, які зрабіў даклад аб краязнаўчай дзейнасці Навуковага Таварыства і праф. П. Ф. Салаўёў, які зрабіў даклад „Феналёгічны нагляданьні“.

Надрукована шэраг работ па краязнаўству праф. Лянгэрсаўзэным, праф. Салаўёвым, праф. Васільковым, праф. Мельнікам, Кісьляковым і іншымі.

Для часопісі „Наш Край“ І. А. Кісьляковым распрацованы інструкцыі і анкеты па с.-г. эканоміцы і земляўпарадкаваньню.

Заканчваецца падрыхтоўка да друку зборніку: „Апісаньне Горацкага раёну“.

Зборнік намечан такога зместу.

1. Прадмова.
2. Клімат Горацкага раёну.
3. Фізыка-геалёгічны нарыс.
4. Глебы раёну.
5. Флёра.
6. Фаўна.
7. Сельская гаспадарка (эканоміка, палявая гаспадарка, жывёлагадоўля, садоўніцтва і гародніцтва).
8. Лясы і лясная гаспадарка.
9. Промыслы раёну.
10. Гісторыя раёну (рэвалюцыйны рух, гістарычныя рысы з жыцця сялянства, помнікі старасьведчыны і інш.).
11. Быт раёну.
12. Народная асьвета і вышэйшая с.-г. школа.
13. Статыстычныя даныя аб раёну.

На запытаньні краязнаўчых т-в, Н. Таварыства давала падрабязныя навуковыя тлумачэньні.

11 сьнежня 1926 г. ЦБК з прадстаўніком ад Н. Т-ва прафэсарам Люнгэрстаўзэнам прыняла цэлы шэраг практычных мерапрыемстваў па сувязі Навуковага Т-ва з краязнаўчымі.

Гэта сувязь прадбачыць, як дапамогу Навуковага Т-ва краязнаўчым навуковымі парадамі і інструкцыямі, — так і Краязнаўчых Т-в Навуковаму зборам розных матар'ялаў і дапамогай у экспэдыцыйнай працы Навуковага Т-ва.

III. Тэрміналегічная праца.

Тэрміналегічная праца за мінулы год да 25 лістапада 1926 г. мела характар ня зусім выразна арганізаванай, таму што ня было канкрэтных заданьняў ад Ёнбелкульта і ня было сродкаў.

З 25 лістапада, пасля атрымання адносьніку ад Галоўнаў Тэрміналегічнай Камісіі аб арганізацыі працы, быў апрадаван Таварыствам дасканалы плян, які 9 студзеня 1927 году быў ухвален агульным сходам Навуковага Т-ва.

Ухвалена апрацоўваць тэрміналегіі ў першую чаргу па тых галінах, па якіх да гэтага часу няма надрукаванай тэрміналегіі.

Плян прадбачыць распрацоўку тэрміналегіі па наступных галінах: батанічная, заалёгічная, с.-г. расьлінаводная, садоўніцтва і гародніцтва, лясная, геалёгіі і глебазнаўства, мэліарацыі, жывёлагадоўлі, эканамічная, грамацка-прававая, тэхнічна-земляўпарадкаваўчая, фізыка-матэматычная, хэмічная, с.-г. машыназнаўства і будаўнічая.

Апрацоўка вядзецца па памянёных галінах у тэрміналегічных падкамісіях.

Усе да гэтага часу выпушчаныя з друку Ёнбелкультам тэрміналегіі маюцца на ўвазе пры далейшай рабоце.

Прадбачыцца сабіраць тэрміны ў сялян, якімі яны карыстаюцца ў с.-г. абставінах.

Гэты плян ухвален Галоўнай Тэрміналегічнай Камісіяй Ёнбелкульту.

За мінулы год надрукавана 20.000 тэрміналегічных картак, якія больш чым на палову ўжо запоўнены.

Пераапрацавана прысланая з Ёнбелкульту хэмічная тэрміналегія спецыялістымі хэмікамі.

Апрацавана на 4 мовах расійскай, беларускай, украінскай і нямецкай глебаведная тэрміналегія; яна будзе друкавацца на расійскай, беларускай і нямецкай мовах. Апрацавана 900 тэрмінаў.

Заканчваецца апрацоўка лясной тэрміналегіі на 4 мовах у ліку 3500 слоў. Тэрміналегія будзе гатова да друку ў траўні 1927 г.

Выпісана на карткі 2300 тэрмінаў на расійскай мове па жывёлагадоўлі і выпрацоўваюцца беларускія Будуць таксама выпісаны тэрміны і па нямецку.

Заканчваецца апрацоўка на 4 мовах с.-г.-расьлінаводнай і па с.-г. дасьледчай справе тэрміналегія ў ліку каля 1000 тэрмінаў.

Выпісана 500 тэрмінаў па садоўніцтву і выпрацоўваюцца беларускія.

Складзен слоўнік па с.-г. эканоміцы на расійскай мове і выпрацоўваецца беларускі.

Выпісаны расійскія тэрміны па с.-г. машыназнаўству, геадэзіі, мэліарацыі і земляўпарадкаваньню.

Пераглядаецца тэрміналегія па батаніцы і апрацоўваецца па фізіялёгіі расьлін.

Зложан кароткі с.-г. слоўнік папулярных тэрмінаў.

IV. Выдавецкая праца.

Выдавецкая праца Т-ва праводзілася рэдакцыйнай камісіяй Т-ва.

Усе работы Навуковага Т-ва праходзяць праз Рэдакцыйна-Выдавецкі Адзел Інбелкульта.

За мінулы год выпушчана з друку два томы: „Праца Навуковага Таварыства па вывучэнню Беларусі“. Канчаецца падрыхтоўка ўпамянутага ўжо зборніку; „Апісаньне Горацкага раёну“, які выйдзе як III-ці том „Працы Таварыства“ сумесна з Горацкім Раёным Таварыствам Краязнаўства. Падрыхтоўваецца да друку IV том: „Праца Таварыства“.

Усяго будзе выдадзена да 1 кастрычніку 1927 г. чатыры томы па 12—15 друкованых аркушаў.

V. Арганізацыйная праца.

Агульнае кіраўніцтва працай Т-ва лежала на Прэзыдыуме і Кіраўніцтве Навуковага Таварыства.

У склад Кіраўніцтва Т-ва ўваходзяць старшыня праф. Ф. В. Люнгэрсгаўзэн, намеснік праф. О. К. Кедрэў-Зіхман, намеснік і скарбнік праф. М. І. Бурштэйн, сакратар асыстэнт С. І. Журык, члены: праф. П. Ф. Салаўёў, праф. С. В. Скандракоў, праф. А. І. Кайгарадаў, дац. І. А. Кісьлякоў, асыстэнт М. М. Ганчарык і кандыдат праф. С. П. Мельнік, які ўвесь час працаваў у кіраўніцтве.

За мінулы год Кіраўніцтва мела 19 пасяджэньняў, на якіх вырашана 118 пытанняў.

Пытаньні разьмяркоўваюцца так: агульна-арганізацыйныя — 84, спецыяльна па краязнаўчых пытаннях — 19, па выдавецкіх справах — 9, па тэрміналегічных справах — 4 і па бібліяграфіі — 2.

На працягу году два разы рабілася інфармацыя прэзыдыуму Інбелкульта аб дзейнасьці Навуковага Таварыства. Адзін раз 26 траўня і другі 9 сьнежня 1926 г.

Агульных сходаў за мінулы год было 13. На сходах заслухоўваліся навуковыя даклады і толькі 2 пытаньні было арганізацыйнага характару.

Прыродазнаўчая сэкцыя мае наступны склад прэзыдыуму: старшыня праф. І. Г. Васількоў, намеснік праф. П. Ф. Салаўёў, сакратар П. А. Кучынскі, члены К. М. Кораткаў і Р. І. Пратасеня.

Агульных сходаў сэкцыі было 6, на якіх заслухоўваліся навуковыя даклады і зроблены выбары прэзыдыуму сэкцыі. Пасяджэньняў прэзыдыуму было адно.

Агранамічная сэкцыя — старшыня праф. М. І. Бурштэйн, сакратар М. З. Лайкоў, члены: праф. К. Г. Рэнард, дац. І. М. Серада і А. Ц. Савельеў.

Сэкцыя мела агульных сходаў 7 і 2 пасяджэньні прэзыдыуму. На агульных сходах былі заслуханы навуковыя даклады, а ў прэзыдыуме вырашаліся бягучыя арганізацыйныя пытаньні.

Лясная сэкцыя — старшыня Г. І. Несьцярчук, намеснік праф. С. П. Мельнік, сакратар З. П. Закрэўскі і члены: Гладышэўскі і А. Л. Новікаў.

Агульных сходаў было 12 і пасяджэньняў прэзыдыуму 9.

Сэкцыя земляўпарадкаваньня і мэліарацыі — старшыня праф. У. І. Кіркор, сакратар Ю. Н. Лубяка, члены: праф. П. А. Хадаровіч, І. К. Прахарэнка і Х. А. Пісаркоў.

Сэкцыя мела 7 агульных сходаў.

Навукова-Дасьледчая Камісія — старшыня праф. С. В. Скандракоў, нам. Г. І. Гарэцкі, сакратар П. П. Рыгавы, члены прэзыдыуму: праф. Н. Н. Пелехаў і праф. Я. Н. Афанасьеў. У пленум камісіі ўваходзяць 15 асоб.

Камісія мела 5 пасяджэньняў для разгляду навуковых і арганізацыйных пытаньняў.

Тэрміналёгічная камісія складаецца з старшыні праф. С. П. Мельніка, сакратара Э. П. Закрэўскага, членаў: праф. І. Г. Васількова, праф. А. С. Саноцкага, А. Ц. Савельева, С. І. Журыка, праф. М. І. Бурштэйна, А. Л. Новікава, П. А. Кучынскага, Х. А. Пісаркова, П. Сяргейчыка, Саевіча, праф. П. А. Хадаровіча, В. К. Дракіна, С. К. Каржанеўскага, праф. Ю. А. Вейса, Л. Я. Максімава, Вечара, Калядка і Сапранкова.

Камісія мела 4 агульных пасяджэньні.

Рэдакцыйная камісія — праф. І. Г. Васількоў, праф. О. К. Кедраў-Зіхман, праф. С. П. Мельнік, С. І. Журыкі і М. І. Бузюк.

Камісія мела 5 пасяджэньняў.

Сродкі Т-ва на 1926—27 г. складаюцца з асыгнаваньняў Інстытуту Беларускай Культуры на навукова-апэрацыйныя выдаткі 1800 р., на навуковыя выдаткі 2000 р., на выдавецтва 4500 р. Разам 8300 р.

У параўнаньні з 1925—26 г. гэтая сума значна ўзрасла. Тады было асыгнана толькі 2300 р., за якія сродкі надрукован І-ы том: „Праца Таварыства“.

У гэтым годзе Ёнбелкультам дана адна навуковая камандзіроўка па СССР разьмерам 130 р.

Ня можна не ўпамянуць і таго, што да гэтага часу Навуковае Таварыства не мае свайго пакойчыку, і гэта надта дрэнна адбіваецца на працу.

У канцы трэба адзначыць, што з боку Інстытуту Беларускай Культуры заўсёды былі спачуваючыя адносіны да працы Навуковага Т-ва. Часта Ёнбелкульт скарачваў сваі магчымасьці на карысьць Навуковага Т-ва.

Трэба думаць, што ў будучыне і з кіраўніцтвам Акадэміі будуць больш наладжаныя адносіны і тады разьвіцьцё працы Навуковага Таварыства пойдзе яшчэ шпарчэй.

Кіраўніцтва

Навуковага Таварыства.

Горы-Горкі, БССР.

15 сакавіка 1927 г.

